

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vita Reverendi Patris Vincentii Carafæ, Septimi Societatis Jesu Generalis

Bartoli, Daniello

Leodii, 1655

Cap. XIII. Sapientum de vita & moribus Vincentii judicium.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42928

CAPUT XIII.

*Sapientum de vita & virtutibus
Vincentii judicia.*

ET si innata sanctimonix lux ac pul-
 chritudo longè certius clariusque
 eam prodat, quàm innumera illius elo-
 gia, testimoniaque: quia tamen & hæc
 illam ornant, & adversus lusciosorum ob-
 trectationes tuentur, & peræquè ab igna-
 ris atque à sapientibus percipiuntur, non
 abs re facturum me duxi, si nonnulla de
 Vincentii sanctitate producam. Ac pri-
 mùm veniat in mentem nominis *Angeli*,
 quod angelica illius à puero innocentia
 ipsi peperit. Nam & flosculus elegans
 integerque, generosi fructûs spem facit.
 Obversetur etiam concursus ille schola-
 sticorum fieri solitus, ad eum, dum per-
 transibat, visendum: Impressa item ani-
 mis spectantium pietas, & rerum huma-
 narum despicientia solo illius aspectu.
 Præterea ejusdem collatio cum B. Aloysio
 Ganzagâ; imò & prælatio Vincentii, si
 speciem virtutis externam attendas.

Suorū
de pue-
ro &
nostro-
rum de
juvene
Judiciū

Nam Aloysius quidem, B. Magdalena Pazia teste, non è vulgaribus cœli proceribus est. Sic enim ipsa dum in ecstasi quadam divina illum prædicat: *O quanta est Aloysii Ignatiana prolis gloria! nunquam credidissem, nisi Dominus meus JESUS mihi demonstrasset. Nulla, si fas est ita loqui, gloria par illi videbatur, quam in Aloysio conspicabar. Aio Aloysium non mediocri esse sanctimonia. Sunt è Cœlitibus quos Ecclesia veneratur, quos non existimo tantâ illustrari gloriâ. Pervagari vellem totum terrarum Orbem, ut ubique vulgarem Aloysium Ignatii filium præstanti esse sanctitate.* Hæc Pazia. Ex quibus patet præter egregiam B. Aloysii laudem, Vincentii nostri cum illo colationem à sapientissimis viris utriusque coævus ac familiaribus in vitam, sat ponderis habere ad eximiam virtutem illi asserendam. Ceterum cum in ejusdem Aloysii honorem publica flagellatio in Collegio Neapolitano instituta, & proximè finita esset, quidam è Sacerdotibus ad alios conversus, Cernitis illic, ait, Patrem Vincentium Carafam? (nam tunc quidem ibi degebat) tempus erit, cum publica
 flagellatio

flagellatio in ejus quoque honorem instituetur. Certè Sancti nomen vulgare illi apud nostros pariter atque apud alios seu Religiosos seu sæculares fuit. Et Mutius quidem Vitellescus, Societatis Præpositus Generalis, isto nomine illum appellare solitus erat. Quocirca viro cui-dam è nostris gravissimo Româ Neapolim discedenti; *Amplētere*, ait, *nomine meo sanctum illū Patrem Carafam*. Franciscus autem Picolominæus Vincentio in ea dignitate suffectus, cū post sesqui-annum gubernationis, gravissimis, quibus demum extinctus est, calculi doloribus urgeretur, Vincentii opem tamquam in cælo regnantis implorabat: intendens cum veneratione affectuque in ejus imaginem oculos, eumque simul cum S. P. N. Ignatio nominatim compellans. Ad hæc Pater Joannes Evangelista de Gattis (è Societate, vir notæ Neapoli virtutis, quam præter cetera abundè probavit invicta patientia asthmatis, tam diuturni ac difficilis, ut per octo & viginti annos eum super strato cubare, vestesque ad quietem exuere non permiserit) interrogatus quo numero haberet Vicen-

tium, *Et*, respondit, *quo sanctissimos in Ecclesia viros. Imò, aiebat, existimo haud esse nunc toto orbe sanctiorem*, addiditque inter alia videri perpetuum miraculum; suæque sententiæ causas & firmamenta protulit.

ac præ-
fertim
P. Fran-
cisci
Mastrilli

Sed inter cetera locupletissimum, ac relatu dignissimum est P. Francisci Mastrilli de Vincentio iudicium. Quod priusquam depromam, operæ præmittere. Hic igitur ille est, quem insueto celebrique jam orbe toto miraculo S. Xaverius morti, cui proximus erat, eripuit: ereptumque voluit apud Japonas mortem quærere, martyrii palmâ illustrem; quam palmam diuturna horrendaque supplicia, heroicâ virtute Christi causâ tolerata, post quatuor quasi ambitus annos (tot enim illius curationem inter & mortem fluxere) tandem tulerunt. Non levis porrò conjectura est prodigiosam illam opem Vincentii precibus deberi. Eâdem enim nocte, qua contigit, ipse id temporis Collegii Neapolitani, atque adeo Mastrilli Rector, de genibus orans, ad cervical moribundi acclinatus caput,

caput, hærebat: cumque identidem se erigeret, rogatus, est à quopiam è Nostris, quot horis Mastrillum supervicturum crederet. Cui Vincentius, capitis succussu quæstionem repellens, *Non est, ait, abbreviata manus Domini: spero equidem ex eo morbo minimè obiturum.* Rursùmque admoto ad cervical capite, preces resumpsit. Spem autem ab oraculo profectam esse, postmodum abundè confirmavit. Cùm enim hominem de Societate cum morte colluctantem comperisset, qui hodièque vivit, voce fidentia plenâ, *Noli metuere,* ait moribundo: *tametsi denuò Xaverium devocare cælo deberemus.* Ergo Mastrillus beneficam Vincentii vim expertus, uti & sanctissimam vitam cum aliis Neapolitani Collegii domesticis frequenter suspexerat, sic de illo scribit ad P. Balthasarem Porticellam: *Pater Vincentius Carafa; sanctus, sanctus, sanctus. Desunt mihi verba, quibus me aptius explicem. Illi me singulis momentis commendo, & spero fore magnum Societatis lumen, quemadmodum iam est omnium speculum.* Hæc Mastrillus, Porticellâ ipso teste, litteris ad P. Mutium

Mutium

Murium Vitellescum Societatis Generalem Kalendis Juniis anni 1644. datis Palapago, quæ sedes est (Residentiam vocamus) Insulæ Ibabao, unius è Philippinis. Idem Clarissimus Martyr, Manilâ (Philippinarum est caput) ad Vincentium scribens, eumque salvere extremum jubens, quando proximè in Japoniam navigaturus erat, sic in epistolæ calce affatur: *En, Pater, à prælio minimam distamus. Laudetur Dominus IESVS, qui post itineris quatuor continentes annos, tandem me ad hunc locum adduxit, tot ab hinc annis expetitur. Enimvero spes mihi est fore, ut paucis post diebus (nisi peccata mea tam felicem sortem mihi præripiant) inter patibula tortorésque me circumspiciam, medio in foro urbis alicuius Japonicæ. Utinam istic Reverentiam vestram mihi adstantem intueri liceret, ut eius ex aspectu animos virésque ducerem ad patientiam tormentorum! quod cum minimè merear, eam saltem vehementer obsecro, servus ipsius & filius, ne subsidium suum spirituale, quo maximè indigeo, mihi deesse patiatur. Certè quidem propensissima illa voluntas, qua Reverentiam*

tiam

tiam vestram semper & colui & amavi,
huius ipsius imaginem adeo cordi impressit
meo, ut nec locorum nec temporum inter-
vallo deleri queat, aut ego isto solatio pri-
vari. Quamquam cogor fateri, gravissimè
me dolere, quòd ex sancta consuetudine
exemplòque Reverentiæ vestræ, non eum,
quem licebat, ceperim fructum. Quod qui-
dem non inde evēnit, quòd amissi boni
notitia, ut fit, maior ac luculentior sit,
quàm fuerat præsentis: non profectò: num-
quam enim non optimè illud agnovi, ac
singulariter, uti par erat, suspexi; sed
quod, uti uti illud agnoscerem, non satis ha-
bui animi ac virium ad imitandum. Vale,
mi Pater, dum una inter nos in cælo vi-
deamus, & agamus inter servos, & de-
votos honori Illustrissimi Patris S. Fran-
cisci Xaverii, portantes manipulos no-
stros. Conquiesce, mi Pater, filius tuus ad
bellum tendit, ad præliandum prælia Do-
mini. Et quia extremum fortasse scribo
Reverentiæ vestræ, missionem peto à dul-
cissimo meo Patre Vincentio Carafa, cum
lacrymis, quas animi teneritudo lætitiã-
que exprimit. Vale millies & millies,
Manilæ 28. Junii 1637. Denique ex
Patribus

Patribus, qui Vincentio convixere aliquamdiu, nullus erat, qui eum non duceret sanctum. Et quandoque audivi gravissimos viros (qui universim cognorant celeberrimos quosque sanctitatis famam Societatis homines, in Germania, Hispania, Gallia, Lusitania) asserentes neminem se comperisse solidarum virtutum perfectione parem Patri Carafæ. Unde ingens omnium existimatio ac veneratio illius: quippe quæ etiam vetaret, ne quis ex affectûs propensione familiarius, quàm cæteri, eo uteretur, & cubiculum ejusdem ingressos, vel ex officio, sacro quodam horrore percelleret, non minus quàm si sanctiora quædam adyta subiissent: alios sola illius recordatione ad difficillimos dæmonis insultus pervincendos animaret, ac corroboraret: nimirum astra benigna lucis vehiculo vim arcanam influunt.

Item
exter-
norum
de ejus
sancti-
monia
opinio

Ea porrò, quibus etiam vivus utebatur, studiosè exquirebantur, & reverenter, ut sacræ Beatorum reliquiæ, habebantur: ac potissimùm capilli, cùm tonderentur. Quondam necesse fuit dentem illi evel-
lere, dolorum ingentium fontem. Fuit
qui

qui eum à chirurgo emere vellet magno. At hic nec prece nec pretio induci potuit, ut eum alteri transcriberet: afferebatque nec cum totius Orbis auro reliquias hæc Vincentii commutaturū. Sæpè precaria corolla, aut ipsi ablata, aut mutata cum alterâ: Qui obtinere vellet, pro dolo, speciosam minùs, magisque vilem illi offerebat, ut eo promptius suam donaret: priùs autem quàm traderet, intingere suam aquæ lustrali solitus erat: ut, quemadmodum aiebat, malum omne ac vitium quod usu ac contactu illi afflaverat, detergeret. Regina ipsa Poloniæ voluit illius corollam ab ipso sibi postulari, disertè significans illam se expetere, quòd Sanctum virum censeret. Obtinuit, ipsique per litteras benevolentia notis insignes, gratias egit. Et P. Joannes Monbræus Varsoviâ 5. Junii 1649. ad Vincentium datis, quanti illam æstimaret, ita perscribit: *Corolla precaria, & numisma,* quod Paternitas vestra offerri jussit suæ „ Majestati per R. P. Provincialem, tam „ grata illi accidere, ut dictu difficile sit. „ Interdiu noctuque fert pendulum è collo „ Numisma, & è cingulo corollam: hono- „ ratissimo

„ ratissimo cellæ suæ loco reposuit reli-
 „ quias, quas à Paternitate vestra ipsi detu-
 „ li; itémque coronam 5. vulnerum Christi.
 „ Agnoscit præterea valetudinem suam,
 „ cum aliqua miraculi specie recuperatam,
 „ meritorum precumque Paternitatis ve-
 „ stræ potiùs, quàm *ullius alterius fructum*
 „ esse. Hactenus Pater ille. Non potuit

Ad In-
 dos ul-
 que
 perva-
 dens.

porrò Europæ finibus circumscribi splen-
 dor sanctimonix Vincentii. Etenim ma-
 gnæ faces lumen longè latèque fundunt.
 Orientem igitur & Indias penetravit.
 Atque hinc Religiosus quidam è S. Fran-
 cisci familia per litteras Vincentii chiro-
 graphum petiit: tamquam reliquias ho-
 minis, de quo olim Beatorum Catalogo
 ab Ecclesia adscribendo oraculum esset.
 Quod unde acceperit, haud scio. Appen-
 dicem credo additam vaticinio R.P. Ber-
 nardini Realini suprâ capite 3. relato de
 futurâ Vincentii sanctitate illustri; ex in-
 genio famæ bona pariter ac mala paula-
 tim augentis: tametsi procliviùs mala.

Illustris
 apud
 Italos

Ceterùm, in Italia illius nomen magis
 quàm alibi inclaruit: maximè autem in
 Regno Neapolitano, ubi & diutiùs vixit,
 & ad Numinis gloriam ampliùs desudavit.

Dum

Dum Provincias istius Regni lustrabat, eum Principes certatim in palatia sua invitabant, saltem ad unius noctis hospitium, nimirum ut aliquid eorum, quibus usus fuerat, impetrarent, uberem & amplam, ut rebantur, hospitii sui, & cujuscumque officii mercedem. Quod attinet ad Nobiles Sodalitii Neapolitani Equites, erat qui Vincentium ipsum vivas ac sacras reliquias, erat qui alio ejusmodi nomine; alii non aliter quàm Sanctum vocitabant. Vix Admiralius Castellæ, Prorex Neapolitanus creatus erat, cùm eum in palatium accitum, amplexuque benevolè dignatum rogavit, ut se amicorum numero accenseret, & fratris loco duceret. Et promissum ab eo exprimere conatus est fore, ut se in regendo dirigeret, libereque officii admoneret: vicissim pollicitus, etiam interposito jurejurando, numquam se passurum Vincentium audientiam suam vel momento opperiri, ne propter haud levem ab aula alienationem, ipse se ab ea summove- ret: Denique quidquid indicaret ad obsequii divini rationem pertinere, effectum se daturum; quamvis alioqui nulla

Nomi-
natim
Equitū
Soda-
lium:

P conscien-

conscientiæ lege ad id obstrictum. Tandem antea Medinae Dux dixerat: sed Vincentius vel ideo quòd illi propinquus erat, & liberiùs, & quàm poterat maximè, ejus congressum vitabat. Marchio quoque de los Velez, cùm in Siciliam, ut summo istic jure Regis nomine præesset, per Neapolim iter haberet, Vincentii congressione, & divino spiritu, orationeque ad Nobiles Equites in secreta congregatione habitâ frui voluit: conscientiæ rationes omnes illi exposuit, consiliisque ad gerendum munus appofitis ab eo instructus fuit. Inter Sacros Præsules, non impare dignitati judicio Episcopus Puteolanus ex Ordine S. Augustini, atque ex nobilissima Ponteleon familia, ad Insulas eVectus, quotiescumque Vincentio fiebat obvius, tamquam sancto viro manus osculari volebat. Galipolitanus item Antistes in quadam epistola sua virum sanctum, magnumque Dei famulum nuncupat. Sed Monopolitanus suum de sanctimonia illius judicium luculentius ceteris esse voluit. Nam cognitâ ejusdem morte persuadere sibi non potuit, aut missam mortualem (quam

Sacro-
rum itē
Præsulū
de eo
existi-
matio.

(quam de requiem appellant) faciendam esse, aut æs campanum de more tamquam pro mortuo pullandum. Ratus igitur Beatum, de SS. Trinitate in gratiarum actionem Sacrificiū patravit. Deinde templum nostrum ac funebre pro Vincentio officium præsentia cohonestare rogatus, cenotaphium cereis ardentibus è palatio suo missis collustrari jussit, addens id se in gratiam gloriamque Sancti præstare; rursumque de SS. Trinitate missam fecit. Cardinalis Filomarini, Neapolitanus Archiepiscopus acceptis de ejusdem occasu nuntiis mœrorem animi haud obscure testatus, pro suo non vulgari boni publici studio, subjecit non esse Deo insuetum, priusquam luculentam populo Christiano plagam infligat, sanctos viros, qui precibus illigare sibi manus, irasque mitigare queant, de medio tollere. Et verò timere se, ne Vincentii mors grande aliquod infortunium porrendat. Cardinalis Altieri lecta oratione P. Nicolai Zucchi de Vincentii sanctitate ad Nostros habita, cujus exemplum expetierat, manu sua scripsit cepisse se voluptatem ex illius totius lectione, magis

Pontifi-
cis præ-
sertim

ac magis confirmari. Verùm cæteris præhabendum est SS. Patris INNOCENTII X. hodie ad clavū sedentis super hac ipsa re iudicium. Semper enim ille Vincentium pro viro penitus Deo devoto habuit, multaque dixit huic iudicio consentanea. P. Famiano Stradæ alterum historiæ suæ volumen sibi offerenti 20. Feb. 1648. affirmavit magno sibi in pretio esse Societatem, cum ob perpetuos in Ecclesiæ commodum susceptos labores, tum quòd Generalem sanctum sortita esset, adiunxitque se non posse huic denegare, quas peteret, gratias. Et humanitatis hujus eximiæ testem laudare habeo ipsum Vincentium, cujus fragmentum epistolæ ad hominem de Societate sibi intimum adscribo. Sic igitur ipse. *Jam nunc à Pontifice redeo: vix credat, quantâ benevolentiam comitatæque me acceperit. Egi cum illo non secus quàm cum Reverentia vestra agerem. Opem suam mihi præsidiumque, quavis illius occasio se det, addixit. ac demum meis se precibus commendavit. Reposui me pro illo frequenter quot diebus Deum precari, insuper quot hebdomadibus eidem transcribere tria sacrificiorum millia,*

millia, ex iis quæ Societas mihi suppe-
ditat. Magnam inde lætitiã osten-
dit, affirmavitque hoc doni magni se fa-
cere, sapiusque pro eo grates mihi egit,
disertis verbis asserens magnum esse the-
saurum. Ita Vincentius litteris 15. Jan.
1647. datis. Aliàs idem Summus Rei-
publicæ Christianæ Antistes, cùm So-
cietatis Vicarius Vincentii mortem re-
cens obitam ei nunciaret, Gravis,
inquit, iactura hæc est. Magni illum
pendebam: & vel solo ipsius aspectu
piè me commoveri sentiebam. Paulò post,
Patri Gravita de eodem obitu cum illo
agenti, Factura, respondit, illa vestri
Patris vehementer me afflixit. Certè
eximius erat Dei servus. Tanta cum
humilitate, modestia & submissione ad
nos accedebat, ut eius agendi ratio valde
mihi probaretur. Ad minimum volun-
tatis meæ nutum obsequentissimus erat, &
ad urgendam illius expeditionem effica-
cissimus. Cùmque Gravita subjiceret il-
lustriora ad illius commendationem
comperta esse, quàm eo vivente vulgo
creditum à nobis esset; imò & eximia
& prodigiosa (ea intelligebat quæ ex

oratione funebri audieramus) subjunxit Pontifex, *Id sibi minime mirum videri: fuisse siquidem eximium Dei servum.*

